

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2008 rok

WSTĘP

Podstawą prawną działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.) Art. 4¹ stanowi, że :

„Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin”.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest kontynuacją zadań realizowanych w latach ubiegłych i określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i minimalizacji szkód wynikających z używania alkoholu.

I. 1. Charakterystyka Gminy (Diagnoza) .

Gmina Jeziorany położona jest w granicach Powiatu Olsztyńskiego i Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Gminę zamieszkuje ok. 8.270 mieszkańców. Głównym źródłem utrzymania mieszkańców jest rolnictwo, w którym znalazło zatrudnienie ok. 40 % ludności czynnej zawodowo. Zmiany społeczno-gospodarcze stworzyły nowe uwarunkowania, które w wielu rodzinach stały się zagrożeniem dla prawidłowego ich funkcjonowania.

Problem alkoholowy w szczególny sposób dotyka najuboższe warstwy społeczeństwa.

Diagnoza przedstawia dane dotyczące Gminy Jeziorany:

1. Osoby nadużywające alkohol – ok. 450 osób,
2. Osoby uzależnione od alkoholu – ok. 160 osób,
3. Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika – 330 osób,
4. Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików - 330 dzieci,
5. Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym: 2/3 osób i 2/3 dzieci z tych rodzin.

Z danych Policji w Jezioranach wynika, że w br. przeprowadzono 50 interwencji w sprawach przemocy w rodzinie, ok. 20 z wykorzystaniem procedury i dokumentacji „ Niebieskich Kart”. Sprawcy w chwili popełnienia czynu byli w stanie nietrzeźwości. Do Izb Wyrzeźwień odwieziono 20 osób.

2. Rynek napojów alkoholowych

Uchwałą Rady Gminy w Jezioranach przyjęto 40 punktów sprzedaży napojów alkoholowych (z wyjątkiem piwa) w sprzedaży detalicznej i 10 punktów w sprzedaży gastronomicznej.

- 35 punktów sprzedaży detalicznej otrzymało zezwolenia na handel napojami do 4,5% oraz piwem,
- 26 punktów otrzymało zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu
- 14 punktów otrzymało zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu
- 2 lokale gastronomiczne.

Jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada na 224 mieszkańców.

II. Stan zasobów w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.

Dla właściwej realizacji zadań Programu w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych Burmistrz Jezioran powołał pełnomocnika oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w składzie 6 osobowym.

Współrealizatorami programu są następujące podmioty:

1. Punkt Konsultacyjno-Profilaktyczny dt. Alkoholizmu, Narkomanii i Przemocy w Rodzinie w Jezioranach

2. Urząd Miejski w Jezioranach,
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jezioranach,
4. Miejski Ośrodek Kultury i Sportu w Jezioranach
5. Szkoły podstawowe, Gimnazjum, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych z terenu Gminy Jeziorany
6. Posterunek Policji w Jezioranach KP w Biskupcu,
7. Sąd Rejonowy w Biskupcu,
8. Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie,
9. Zespół Opieki Zdrowotnej w Lidzbarku Warmińskim,
10. Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Bartłomieja w Jezioranach.

III. Zasady wynagradzania członków GKRPA.

Członkowie Komisji za realizację gminnego programu otrzymują ze środków pozyskanych z koncesji wynagrodzenie naliczone procentowo od minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 2007r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2008 roku w następujących wysokościach (brutto) :

- pełnomocnik – 50% miesięcznie (nadzór nad realizacją zadań programowych),
- przewodniczący komisji 20% miesięcznie (koordynacja realizacji zadań Gminnej Komisji),
- członkowie Komisji 15% (za realizację zadań programowych).

Wynagrodzenie przysługuje za miesiąc, w którym przynajmniej dwukrotnie zostały zlecone przez pełnomocnika do realizacji zadania a podstawą wypłaty jest :

- zlecenie pełnomocnika wykonania określonych zadań,
- złożone sprawozdanie z wykonanych zadań.

Cele gminnego programu będą realizowane poprzez zadania wymienione w ustawie o wychowaniu w trzeźwości. Finansowanie tych zadań będzie dokonywane w ramach środków budżetowych Gminy pozyskanych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez handlowców. Zadania poniżej wymienione mogą być również finansowane z dotacji celowych Wojewody oraz Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także z darowizn i innych wpływów od osób fizycznych bądź prawnych.

IV. Cele Programu:

1. Ograniczanie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych;
2. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem;
3. Promowanie kompleksowych programów profilaktycznych,
4. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu (w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie);
5. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

Dla właściwej realizacji zadań Gminnego Programu Burmistrz powołał pełnomocnika, który:

- prowadzi w imieniu Burmistrza działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- odpowiada za prawidłowe określenie kosztów oraz nadzór nad realizacją zadań zleconych,
- odpowiada merytorycznie i formalnie za prawidłowość środków przeznaczonych na realizację zadań poprzez podpisywanie dyspozycji wypłat umów zleceń z podmiotami i osobami realizującymi zadania,
- zawiadamia członków Gminnej Komisji o terminie i miejscu posiedzenia Komisji w formie telefonicznej lub pisemnej,

- zawiadania osoby nadużywające alkohol o terminie zgłoszenia się na rozmowę motywującą do podjęcia leczenia odwykowego,
- przyjmuje wnioski o skierowanie na leczenie osób nadużywających alkohol,
- prowadzi i przechowuje dokumentację związaną z pracą Gminnej Komisji.
Rozliczenie finansowe zadań Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wykona księgową.

V. Zadania Gminnego Programu.

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla

osób uzależnionych poprzez :

1. Umożliwienie każdemu pacjentowi i jego rodzinie bezpłatnego korzystania z usług placówki odwykowej, pomoc w podjęciu leczenia - w tym zorganizowanie dojazdu do placówki odwykowej,
2. Poszerzenie zakresu dostępności i oddziaływań informacyjnych punktu konsultacyjnego;
  - a) prowadzenie rozmów motywacyjnych do podjęcia leczenia oraz rozmów interwencyjnych,
  - b) pomoc psychologiczna, informacyjna z zakresu problemów uzależnień, problemów wychowawczych,
  - c) organizowanie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej,
  - d) prowadzenie biblioteczki tematycznej, prenumerata czasopism, zakup materiałów edukacyjnych, ulotek, plakatów itp.,
  - e) utrzymanie punktu konsultacyjnego, ponoszenie opłat z tytułu: czynszu energii, wody, telefonu, doposażenie punktu, zakup materiałów biurowych, obsługa księgową itp.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą.

Zadanie to realizowane jest poprzez:

- 1) Działalność punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym:
  - a) zatrudnienie na umowę – zlecenie psychologa , prawnika, terapeuty
  - b) współpraca z policją, szkołą, ośrodkiem pomocy społecznej, służbą zdrowia (wdrożenie procedury Niebieskich Kart oraz utworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego),
  - c) edukacyjna, rozpowszechnianie tematycznych informatorów, broszur, plakatów, ulotek,
  - d) umożliwienie uzyskania schronienia dla ofiar przemocy domowej.
- 2) Działalność komisji w zakresie podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu poddania się leczeniu odwykowemu:
  - a) wezwanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie i pouczenie jej o konieczności poddania się leczeniu odwykowemu,
  - b) zlecenie wykonania badania przez biegłych (psycholog i psychiatra) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
  - c) przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym i występowanie do sądu z wnioskiem o podjęcie leczenia przez osoby uzależnione.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach

opiekuńczo -wychowawczych i socjoterapeutycznych :

- 1) organizowanie, prowadzenie i dofinansowanie programów profilaktycznych w szkołach i placówkach opiekuńczo - wychowawczych ,
- 2) wspieranie działań propagujących zdrowy styl życia poprzez:
  - a) organizowanie zajęć sportowo - rozrywkowych oraz konkursów z zakresu wiedzy o alkoholu,
  - b) organizowanie spartakiady trzeźwościowej,
- 3) organizowanie i finansowanie spektakli teatralno -widowiskowych i koncertów profilaktycznych,
- 4) organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży,
- 5) organizowanie i finansowanie zorganizowanego wypoczynku,
- 6) prowadzenie zajęć sportowych pozalekcyjnych oraz rekreacyjno - profilaktycznych podczas imprez sportowych, festynów,
- 7) przygotowywanie realizatorów programów profilaktycznych (2 nauczycieli)
- 8) współpraca z mediami, prasą w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- 9) finansowanie i organizowanie szkoleń (nauczyciele, sprzedawcy), kursów,
- 10) podjęcie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych,
- 11)współdział w kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych (Kampania Ogólnokrajowa Zachowaj Trzeźwy Umysł).

Zadanie 4

Prowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży w trybie określonym w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Jednolity tekst Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.) a w szczególności:

- a) przypadków sprzedaży alkoholu: nieletnim, osobom których zachowanie wskazuje na to iż są w stanie nietrzeźwości, na kredyt lub pod zastaw,
- b) reklamy, promocji napojów alkoholowych,
- c) wprowadzania do obiegu napojów alkoholowych pochodzących z nielegalnych źródeł,
- d) obecności wymaganych przepisami prawa tablic informacyjnych o zakazie sprzedaży napojów alkoholowych młodzieży do 18 lat oraz nietrzeźwym, jak również informacji o szkodliwości spożycia alkoholu,
- e) naruszeń porządku publicznego w miejscu sprzedaży i najbliższej okolicy,
- f) stwierdzenia sprzedaży alkoholu bez wymaganego zezwolenia .

Zadanie 5

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Realizacja tego zadania oznacza :

Udzielanie dotacji dla organizacji pozarządowych, które zgodnie ze swoim statutem realizować będą zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Szczegółowe zasady udzielania dotacji określają przepisy art. 176 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2005r, Nr 249, poz. 2104 z późn.zm.)

Organizacja pozarządowa składa wnioszek zgodnie z zasadami i terminami określonymi w obowiązującej Uchwale w sprawie określenia trybu postępowania o udzielenie dotacji podmiotom nie zaliczonym do sektora finansów publicznych i

nie działającym w celu osiągnięcia zysku i sposobu jej rozliczania oraz kontroli wykonywania zleconego zadania.

1. Wspieranie działalności stowarzyszeń i lokalnych koalicji trzeźwościowych mających charakter profilaktyczny.
  - a) dofinansowanie do pobytu na spotkaniach trzeźwościowych, konferencjach itp.
2. Tworzenie grup samopomocowych „Al.-Anon” , „Al.-Aten”, oraz wspieranie istniejącej grupy „AA.”
3. Współdziałanie w zakresie rozwoju systemu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu poprzez współtworzenie ośrodków przeznaczonych dla osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym - Klub Integracji Społecznej (finansowanie ½ etatu osoby prowadzącej działalność Klubu).